

Parasha Kedoshim קדושים Heiligen Vayikra (Lev) 19:1-20:27

Huwelijke die genezen worden.

Deze week lezen we de parasha van Kedoshim, letterlijk “heilig”. De naam van deze parasha is bijzonder betekenisvol, want hoewel het naleven van de hele Torah ons heilig maakt, zijn het vooral de wetten van deze parasha die een heilig persoon werkelijk van de rest onderscheiden. Dit omvat een van de moeilijkste mitswot om te vervullen: je medemens liefhebben als jezelf Vayikra (Lev) 19:18. Het omvat ook het eren van je ouders (19:3 en 20:9), een andere taak die onze wijzen beschrijven als een van de moeilijkste te vervullen taken (Kiddushin 31b). Dan is er nog de mitswa om niet te roddelen, wat volgens de Talmud de enige overtreding is waar iedereen zich tot op zekere hoogte schuldig aan maakt (Bava Batra 165a). Verschillende keren herinnert HaShem ons er in de parasha aan dat we de Shabbat zorgvuldig moeten naleven, die zoveel halachische ingewikkeldheden kent dat ook deze een van de moeilijkste mitswot is om ook dit op de juiste manier te vervullen.

Ten slotte is er tegen het einde van de parasha een lange lijst met seksuele verboden. Rasji merkt op over Vayikra (Lev) 19:2, dat wanneer HaShem ons zegt dat we kedoshim , “heilig”, moeten zijn, Hij specifiek verwijst naar seksuele zuiverheid. Men kan nooit heilig zijn zolang men zich bezighoudt met enige vorm van seksueel immoreel gedrag. Opgemerkt hierbij moet wel gesteld worden dat seksuele zuiverheid niet het celibaat betekent. Anders dan in sommige andere religies en culturen vindt het jodendom seksuele intimiteit niet inherent zondig. Het tegendeel zelfs als het wordt gedaan tussen een liefdevol stel in een koosjere, monogame verbintenis dan is het juist een heilige daad.

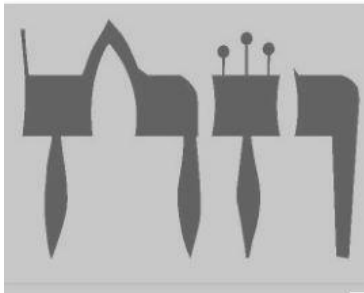
De klassieke Joodse tekst over seksuele intimiteit is Iggeret haKodesh, “de Heilige Brief”. Daar lezen we hoe koosjere seksuele intimiteit de macht heeft om de Shechinah , HaShems goddelijke aanwezigheid, “in het mysterie van de Cherubijnen” neer te halen . Interessant genoeg is een van de schriftuurlijke bewijzen hiervoor Yirmiyahu (Jeremia) 1:5, waar HaShem zegt dat voordat de profeet Jeremia werd geboren, en voordat hij zelfs maar werd verwekt hij door HaShem werd geheiligd (hikdashicha). Een alternatieve manier om dit vers te lezen is dat de handeling die tot de conceptie leidt, zelf geheiligd wordt. De Arizal (rabbi Isaac Luria) voegde eraan toe dat op het hoogtepunt van seksuele intimiteit een echtpaar schittert met het licht van Ain Sof, HaShems oneindige eminentie.

Het is onnodig om te zeggen dat het bereiken van een dergelijk niveau vereist dat het paar spiritueel, emotioneel, mentaal en fysiek volledig verenigd is. Het vereist ware liefde, die in beide richtingen gaat. De gematria van liefde ahava in het Hebreeuws is 13 (אהבה) en wanneer het beide kanten op stroomt geeft dat dus een totaal van 13 en 13= 26, de waarde van HaShems onuitsprekelijke Naam.

Nog dieper worden het mannelijke en het vrouwelijke weergegeven door de letters Vav en Zayin in het heilige Hebreeuwse alfabet. De letter vav heeft een fallische vorm en betekent letterlijk een “haak” of “verbinding”, terwijl zayin een vav is met een kroon erop, aangezien de vrouw wordt beschreven als de “kroon” van haar echtgenoot (עטרת בעלה), zoals in Spreuken 12:4). Vav heeft een numerieke waarde van zes, en zayin volgt met zeven. Zes is een getal dat de fysieke dimensie vertegenwoordigt, aangezien alle dingen in deze driedimensionale wereld zes zijden hebben. De zevende is wat zich in die driedimensionale ruimte bevindt en vertegenwoordigt daarom de innerlijke spirituele dimensie.

Uiteraard komt dit overeen met de fysieke zes dagen van de week en de geestelijke shabbat. En het heeft betrekking op het mannelijke vertegenwoordigd door de fysieke zes, en het vrouwelijke op de geestelijke zevende.

De achtste is datgene wat de driedimensionale ruimte volledig overstijgt. Acht vertegenwoordigt de oneindigheid, en het is geen toeval dat het internationale symbool voor oneindigheid een zijwaartse acht is. In het Hebreeuwse alfabet is de acht de letter Chet . Deze letter vertegenwoordigt de Chuppah , “huwelijkskoepel”, van de vav (mannelijk) en zayin (vrouwelijk). Als je goed kijkt, is de vorm van de letter chet eigenlijk een choepa, en daaronder staan een vav en zayin, mannelijk en vrouwelijk. Onder de choepa wordt hun eeuwige, oneindige (achtste) band gesmeed. De vav en zayin worden samengevoegd tot één, en wanneer zes en zeven worden gecombineerd, maken ze opnieuw 13 ahava liefde.

Genezende kracht van Iyar

Deze parasha Kedoshim leert ons dat het grootste kenmerk van heiligheid seksuele zuiverheid is, vooral een zuivere relatie tussen man en vrouw. Het is geen toeval dat deze parasha altijd wordt gelezen aan het begin van de maand Iyar, of op de Shabbat die er onmiddellijk aan voorafgaat. Onze wijzen leren ons dat Iyar (אייר of איר) een maand van genezing is, en staat voor Ani Adonai Rofecha , “Ik ben HaShem, uw Geneesheer” Shemot (Exodus) 15:26. Er bestaat zelfs een oud kabbalistisch gebruik om de eerste regen van de maand Iyar te drinken, want er wordt gezegd dat het genezende eigenschappen heeft.

Voor de Israëlieten die uit Egypte kwamen, was Iyar een maand van genezing van hun verschrikkelijke verleden in dienstbaarheid. Het was vooral dan ook deze maand dat zij zich voorbereidden op hun ontmoeting met HaShem op de berg Sinaï. Nauwkeuriger gezegd: het was geen bijeenkomst maar een bruiloft want de Goddelijke Openbaring op de Sinaï wordt altijd beschreven als een huwelijk. Waarbij de berg zelf als choepa dient. Dit is de essentie van de Sefirat haOmer periode waarin we ons bevinden, waarin we de dagen tellen in afwachting van onze spirituele bruiloft, en elke dag moeten we dus besteden aan het corrigeren en genezen van een bepaalde innerlijke eigenschap.

Net zoals deze maand een geschikt moment is om de relatie met HaShem te herstellen, is het een even geschikt moment om de relatie met zijn of haar partner te herstellen. Het is toepasselijk dat de Rema in de Sjoelchan Aroech schreef dat een scheiding niet mag plaatsvinden in de maand Iyar! De reden hiervoor is gebaseerd op een intrigerend juridisch technisch aspect: Een scheidingsakte (get) moet, net als een huwelijkscontract (ketuba) ongelooflijk nauwkeurig zijn in zijn taalgebruik. Een kleine spelfout kan het hele document ongeldig maken. Rav Ovadia Yosef stond vooral bekend om het doornemen van talloze van dergelijke contracten en het repareren ervan, vooral als het gaat om de

spelling van namen. Hij was een expert in het translitereren van niet-Hebreeuwse namen in de juiste Hebreeuwse spelling om de geldigheid van het huwelijks (of echtscheidings) contract te garanderen.

Hetzelfde geldt voor de spelling van de andere delen van het document inclusief de datum. Het probleem met Iyar is dat het twee schrijfwijzen heeft: אייר en אייר. Niemand weet precies wat het meest nauwkeurig is. Hoewel sommigen zeggen dat het niet echt uitmaakt hoe je Iyar spelt, beweerde de Rema dat het gewoon beter is om helemaal niet in Iyar te scheiden. Als we ons herinneren dat Iyar de tijd is om onszelf te heiligen, de tijd om ons te concentreren op het worden van kedoshim, en wat dat werkelijk betekent, nu kunnen we de Rema op een veel dieper niveau begrijpen.

Wees trots op, en omarm jouw andere helft

Het feit dat de wortel van het probleem slechts één extra yud in het woord ‘Iyar’ is, is volkomen toepasselijk. De eerder genoemde Iggeret HaKodesh presenteert een klassieke Joodse leer over de man, “ ish ” (איש), en de vrouw, “ ishah ” (אשה): Het verschil tussen deze woorden is een joed en hei , letters die HaShems Naam vertegenwoordigen. De gelijkenis tussen hen is aleph en shin , letters die esh spellen , “vuur”. De Iggeret HaKodesh stelt dat wanneer men de goddelijkheid en spiritualiteit uit een koppel verwijdert er alleen nog gevaarlijk vuur overblijft. En dat is iets wat we vandaag de dag maar al te vaak zien in anders denkenden. Om een huwelijk te laten slagen is het essentieel dat het doordrenkt blijft van spiritualiteit. Het is onwaarschijnlijk dat een puur fysieke materialistische relatie gebaseerd op lust, chemie of sociaal-economisch gemak zal floreren. De cijfers laten dit heel duidelijk zien.

Verder leren we uit het bovenstaande dat een stel elkaars verschillen (de joed en de hei) moet omarmen. Een van de meest frustrerende dingen in relaties is dat mannen en vrouwen de neiging hebben om dingen anders te bekijken en te ervaren. Over het algemeen zullen twee mensen hetzelfde anders bekijken en ervaren, en het is dan des te moeilijker als de twee samen een leven opbouwen. Het is belangrijk om te onthouden dat het goed is om anders te zijn, om alternatieve gezichtspunten perspectieven en meningen te hebben. We moeten hierdoor niet gefrustreerd raken, maar het omarmen en het juist in ons voordeel gebruiken.

In dat opzicht vertelt de Torah ons dat HaShem, Eva heeft gemaakt als een ezer k'negdo voor Adam, een tegenstander. Nauwkeuriger gezegd leren onze wijzen ons dat Adam oorspronkelijk een enkelvoudig mens was met zowel mannelijke als vrouwelijke delen (Beresheet Rabbah 8:1). Pas daarna splitste HaShem deze mens in afzonderlijke mannelijke en vrouwelijke lichamen. Dit is één reden waarom de Torah de schepping van de mens schijnbaar twee keer beschrijft, in hoofdstuk 1 en 2 van Bereshiet (Genesis). Dus als de Torah spreekt over een ezer k'negdo die volgt op de ‘splitting’ van Adam, verwijst het in werkelijkheid naar beide man en vrouw. Elk is een helper tegenover hun echtgenoot. De term k'negdo is van groot belang, omdat het impliceert dat mannen en vrouwen inherent verschillend zijn, tegenpolen. En juist om deze reden omdat we dus tegenpolen zijn kunnen we elkaar echt helpen. Het zou weinig nut hebben om precies hetzelfde te zijn.

Heb je naaste lief

Uit de Torah beschrijving van de schepping van het eerste paar kunnen we een paar essentiële tips voor een gezond huwelijk halen. Eén vers valt in het bijzonder op: “Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en zij zullen één vlees zijn.” Bereshiet (Gen)

2:24. Ten eerste is het van cruciaal belang dat we de ouders en schoonfamilie buiten de relatie houden. Ten tweede moeten man en vrouw elkaar ‘aankleven’ veel tijd samen doorbrengen en, zoals vaak wordt gezegd nooit stoppen met daten. Ten derde zullen zij één vlees zijn; één lichaam en ziel. Het is essentieel om te begrijpen dat man en vrouw een unieke eenheid zijn. In feite stelt de Talmud dat een ongehuwde persoon helemaal niet als een ‘persoon’ wordt beschouwd, omdat hij of zij nog steeds zijn wederhelft mist (Jevamot 63a). Elke helft moet in gedachten houden dat de behoeften van hun partner hun eigen behoeften zijn. En elke echtgenoot moet altijd in gedachten houden, niet wat hij/zij van de ander kan krijgen maar wat hij/zij kan geven.

Eén zijn betekent uiteraard van elkaar houden als één. De Talmud stelt dan ook dat een man net zoveel van zijn vrouw moet houden als van zichzelf, en haar meer moet eren dan zichzelf (Jevamot 62b). We kunnen dit zeker ook omgekeerd toepassen, want een vrouw moet net zoveel van haar man houden als van zichzelf en hem meer eren. Dat brengt ons terug bij het meest prominente vers in de parasha van deze week: “heb je naaste lief als jezelf”. In het Hebreeuws staat er v'ahavta l're'akha kamokha , waarbij 'naaste' niet helemaal de allerbeste vertaling is. In het voorgaande vers zegt de Torah “uw broer” (achikha) en “uw vriend” (amitekha). Wat is re'akha (רֵעֵךְ)?

In Hooglied, het intieme bijbelgedicht van koning Salomo, gebruikt hij voortdurend de term ra'ayati (רֵעִיָּה) om naar zijn geliefde te verwijzen. Dit is dezelfde term die wordt gebruikt in de zesde zegening van de Sheva Berachot gereciteerd onder de choepah en tijdens de eerste huwelijksweek van een pasgetrouwd stel: sameach tesamach re'im (רְעִים) ha'ahuvim . De pasgetrouwden worden verliefde ‘kameraden’ genoemd. Dus hoewel het misschien een hele opgave is om van iedereen te houden zoals wijzelf, kunnen we zeker op zijn minst op deze manier van onze echtgenoten houden. En dat is misschien alles wat nodig is om de mitswa te vervullen.

Onze wijzen leren dat de maand Iyar die we zojuist zijn begonnen, een tijd is voor genezing en we hebben hier ook gesuggereerd dat dit een bijzonder veelbelovende tijd is voor het genezen van huwelijken. Het blijkt dat deze twee één en dezelfde kunnen zijn. In een van de langste wetenschappelijke onderzoeken ooit uitgevoerd hebben onderzoekers van de Harvard Universiteit bijna een eeuw lang de levens en het welzijn van gezinnen gevolgd. De conclusie: de allerbelangrijkste factor bij het garanderen van een gezond en gelukkig leven (of niet) was het huwelijk. Statistisch gezien leidden de paren met de beste relaties doorgaans het gelukkigste en gezondste leven.

Onze wijzen hebben ons nog een laatste hint gegeven om het verband te leggen tussen de maand Iyar en de Sefirat haOmer periode met de noodzaak om gezonde huwelijken op te bouwen : n.l over de dood van Rabbi Akiya's studenten in de Omer periode in de maand Iyar. In feite gaat de volgende passage na de Omer over huwelijken en begint met: “Een man die geen vrouw heeft, heeft geen vreugde, geen zegen en geen goedheid...”

Dus omarm je wederhelft zodat je vreugde, zegen en goedheid mag ontvangen en een lang gezond en gelukkig leven mag hebben.

.Shabbat Shalom

Jaacov